**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО**
**«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

Кафедра публічного адміністрування

**ЗАТВЕРДЖУЮ:**
Директор ННІМВСН

_____
А.М.Грись

"27" серпня 2021 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Публічного адміністрування
Протокол № 1 від "26" серпня 2021 р.
Завідувач кафедри

_____
І.А. Семенець-Орлова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# «ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА»

спеціальності: **281 Публічне управління та адміністрування**
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня **бакалавр**
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: **281 Публічне управління та адміністрування**
(шифр і назва освітньої програми)

Київ МАУП 2021

**Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:**
*Семенець-Орлова І.А., доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування*

**Викладач:**
*Касабова І.А., кандидат економічних наук, доцент кафедри публічного адміністрування*

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри публічного адміністрування
(протокол № 1 від "26" серпня 2021 р.)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та соціальних наук
(протокол № 1 від "27" серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____ Семенець-Орлова І.А.
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 281 Публічне управління та адміністрування)
(назва освітньої програми)

25.08.2021 р.

Керівник освітньої програми _____ Пивоваров К. В.
(підпис) (ПІБ)

Робочу програму перевірено
25.08.2021 р.

_____ _____
(підпис) (ПІБ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»_____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»_____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»_____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»_____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

## 1. Опис навчальної дисципліни

| Найменування показників | Характеристика дисципліни за формами навчання | |
|---|---|---|
| | денна | заочна |
| **«Державна соціальна політика»** | | |
| Курс | 3 | 3 |
| Семестр | 5 | 5 |
| Обсяг кредитів | 4 | 4 |
| Обсяг годин, в тому числі: | 120 | 120 |
| Аудиторні | 56 | 6 |
| Модульний контроль | - | - |
| Семестровий контроль | - | - |
| Самостійна робота | 64 | 114 |
| Форма семестрового контролю | *екзамен* | *екзамен* |

**2. Статус дисципліни:** *обов'язкова*

**3. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**Метою** викладання навчальної дисципліни "Державна соціальна політика" є ознайомлення студентів з основними поняттями, поглиблене вивчення теоретичних засад і практичних механізмів реалізації державної політики соціального забезпечення та соціальної підтримки населення як на загальнонаціональному, так і на регіональному та місцевому рівнях, шляхів їхньої оптимізації.

**4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною**

В результаті вивчення курсу здобувачі повинні мати:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність працювати в команді.

Здатність планувати та управляти часом.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

Здатність впроваджувати інноваційні технології.

Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

## 5. Структура навчальної дисципліни

### Тематичний план для денної форми навчання

| № | Курс 3 Семестр 5<br>Всього годин у семестрі 120<br><br>Теми | Кількість годин, з них: | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | лекції | семінарські заняття | практ. Лаб. Зан. (ПЗ, ЛЗ) | інд. конс. роб. (ІКС) | сам. роб. студ. (СРС) | Примітка |
| **Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики** | | | | | | | |
| 1 | Сутність та головні ознаки держаної соціальної політики | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 2 | Соціальна політика як суспільний інститут та інтеграційний механізм реалізації соціальних та гуманітарних прав людини | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 3 | Правове регулювання забезпечення соціальної політики органами державної влади | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| **Змістовий модуль 2. Основні напрямки та механізми реалізації державної соціальної політики** | | | | | | | |
| 4 | Ринок праці і зайнятість. Бідність та шляхи її подолання. | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 5 | Державна політика у сфері праці та трудової міграції | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 6 | Державна політика у сфері регулювання доходів населення | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 7 | Державна політика у сфері соціального захисту населення | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 8 | Державна політика в сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 9 | Особливості державної політики щодо надання соціальної допомоги в Україні | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 10 | Соціальні пільги як вид соціального забезпечення | 2 | 1 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 11 | Соціальне обслуговування | 2 | 1 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 12 | Державна політика в сфері пенсійного забезпечення в Україні | 2 | 2 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 13 | Основні напрямки та механізми модернізації державної політики в сфері соціального захисту окремих верств населення | 2 | 1 | | | 4 | У, ПК, Т |
| 14 | Державна політика в сфері освіти, науки та охорони здоров'я | 2 | 2 | | | 6 | У, ПК, Т |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 15 | Державна молодіжна політика в Україні | 2 | 1 | | | 6 | У, ПК, Т |
| | Всього годин: 120 | 30 | 26 | | | 64 | |

## Тематичний план для заочної форми навчання

| № | Курс 3 Семестр 5<br>Всього годин у семестрі 120<br><br>Теми | Кількість годин, з них: | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | лекції | семінарські заняття | практ. Лаб. Зан. (ПЗ, ЛЗ) | інд. конс. роб. (ІКС) | сам. роб. студ. (СРС) | Примітка |
| **Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики** | | | | | | | |
| 1 | Сутність та головні ознаки держаної соціальної політики | 1 | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 2 | Соціальна політика як суспільний інститут та інтеграційний механізм реалізації соціальних та гуманітарних прав людини | | 1 | | | 7 | У, ПК, Т |
| 3 | Правове регулювання забезпечення соціальної політики органами державної влади | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| **Змістовий модуль 2. Основні напрямки та механізми реалізації державної соціальної політики** | | | | | | | |
| 4 | Ринок праці і зайнятість. Бідність та шляхи її подолання. | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 5 | Державна політика у сфері праці та трудової міграції | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 6 | Державна політика у сфері регулювання доходів населення | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 7 | Державна політика у сфері соціального захисту населення | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 8 | Державна політика в сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 9 | Особливості державної політики щодо надання соціальної допомоги в Україні | 1 | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 10 | Соціальні пільги як вид соціального забезпечення | 1 | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 11 | Соціальне обслуговування | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 12 | Державна політика в сфері пенсійного забезпечення в Україні | | | | | 7 | У, ПК, Т |
| 13 | Основні напрямки та механізми модернізації державної політики в сфері соціального захисту окремих верств населення | 1 | | | | 7 | У, ПК, Т |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 14 | Державна політика в сфері освіти, науки та охорони здоров'я | | | | | 8 | У, ПК, Т |
| 15 | Державна молодіжна політика в Україні | | 1 | | | 15 | У, ПК, Т |
| | Всього годин: 120 | 4 | 2 | | | 114 | |

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
перевірка завдань для самостійної роботи – СР
тестування – Т
колоквіум – К
інші:
реферат

## 6. Програма навчальної дисципліни

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики

***Лекція 1. Сутність та головні ознаки держаної соціальної політики***

Державна соціальна політика як навчальна дисципліна. Об'єкт та предмет дисципліни. Функції дисципліни. Роль органів державного управління в реалізації соціальної політики в населених пунктах. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування. Головні перешкоди на шляху до ефективної реалізації державної соціальної політики. Соціальна інфраструктура населених пунктів як об'єкт соціальної політики. Основні сфери соціальної політики органів виконавчої влади.

**Ключові слова:** державна соціальна політика. місцеве самоврядування.

*Література* [1; 2; 15-18; 20-25; 28-31; 34]

***Лекція 2. Соціальна політика як суспільний інститут та інтеграційний механізм реалізації соціальних та гуманітарних прав людини***

Сутність соціальної політики як суспільного інституту. Принципи соціальної політики. Моделі соціальної політики. Суспільні детермінанти формування та реалізації соціальної політики.

**Ключові слова:** принципи соціальної політики, моделі соціальної політики.

*Література* [1; 2; 15-18; 20-25; 28-31; 34]

***Лекція 3. Правове регулювання забезпечення соціальної політики органами державної влади***

Законодавче забезпечення організаційно-правового регулювання державної соціальної політики. Основні нормативно-правові акти з соціальної політики. Закони в сфері соціального політики. Підзаконні нормативно-правові акти в сфері

соціальної політики. Повноваження органів державної влади в сфері соціального захисту населення. Повноваження органів державної влади в сфері зайнятості населення. Повноваження органів державної влади в сфері соціальної підтримки населення. Повноваження органів державної влади в пенсійного забезпечення. Повноваження органів державної влади в сфері освіти, науки та охорони здоров'я. Повноваження органів державної влади в сфері молодіжної політики.

**Ключові слова:** організаційно-правове регулювання державної соціальної політики.

*Література* [1; 4; 6-15; 18-20; 24; 25]

**Семінарське заняття 1. Соціальна політика як суспільний інститут та інтеграційний механізм реалізації соціальних та гуманітарних прав людини**

**Рекомендовані джерела:**

Основні: 1, 2

Додаткові: 15-18; 20-25; 28-31; 34.

## ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Основні напрямки та механізми реалізації державної соціальної політики

***Лекція 4. Ринок праці і зайнятість. Бідність та шляхи її подолання.***

Ринок праці. Робоча сила, її показники та методи їх визначення. Міграція робочої сили та її вплив на ринок праці. Зайнятість і реалізація трудової активності. Види зайнятості. Проблема безробіття та ситуація на ринку праці в Україні. Діяльність органів державної влади щодо зниження та подолання безробіття. Бідність як соціальне явище та її поширення в Україні. Критерії визначення та показники бідності. Діяльність органів державної влади щодо підтримки державних соціальних стандартів. Участь органів державної влади в пом’якшенні та подоланні бідності.

**Ключові слова:** ринок праці, робоча сила, міграція робочої сили, зайнятість, безробіття, бідність як соціальне явище, соціальні стандарти.

*Література* [10; 15; 16; 19-21; 23-25]

***Лекція 5. Державна політика у сфері праці та трудової міграції***

Ринок праці як об'єкт соціальної політики. Сутність та структура трудового потенціалу. Ринок праці та зайнятість у соціально-економічній системі. Соціально-трудові відносини як об'єкт соціальної політики. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці. Пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості населення. Підходи, моделі та напрями політики щодо трудової міграції: міжнародний досвід. Зовнішня трудова міграція населення України та політика щодо її регулювання.

**Ключові слова:** трудовий потенціал, соціально-трудові відносини, трудова міграція.

*Література* [10; 15; 16; 19-21; 23-25]

***Лекція 6. Державна політика у сфері регулювання доходів населення***

Сутність та структура доходів населення. Державна політика у сфері регулювання доходів населення. Оплата праці в системі державної політики регулювання доходів населення. Фіскальна система державного регулювання доходів населення. Основні напрями вдосконалення державної політики у сфері регулювання доходів населення.

**Ключові слова:** доходи населення, оплата праці, фіскальна система держави

*Література* [1; 12; 15; 16; 20; 21; 23-25]

***Лекція 7. Державна політика у сфері соціального захисту населення***

Сутність соціального захисту населення в сучасних умовах. Особливості державної політики в соціальній сфері. Повноваження органів державної влади в справі соціального захисту населення згідно з Конституцією України. Законодавче забезпечення розвитку соціальної сфери. Вітчизняна модель соціального захисту населення України. Соціальна підтримка малозабезпечених та непрацездатних громадян з боку органів державної влади та місцевого самоврядування. Проблема безробіття в Україні та заходи органів державної влади і місцевого самоврядування щодо його подолання. Поняття, ознаки та види соціальних ризиків. Питання реформування управління соціальними відносинами в Україні.

**Ключові слова:** соціальний захист населення, малозабезпеченість.

*Література* [1; 12; 15; 16; 18; 20; 21; 23-25; 28; 34]

***Лекція 8. Державна політика в сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування***

Сутність соціального страхування. Соціальне страхування на випадок безробіття. Соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що спричинили втрату працездатності. Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням. Пенсійне страхування. Медичне страхування. Основні пріоритети системи соціального страхування в Україні.

**Ключові слова:** соціальне страхування, пенсійне страхування, медичне страхування.

*Література* [2; 3; 8; 9; 15; 16; 20; 24; 25; 28]

***Лекція 9. Особливості державної політики щодо надання соціальної допомоги в Україні***

Сутність соціальної допомоги. Основні види державних соціальних допомог. Види державної соціальної допомоги. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Пільги і компенсації. Соціальне обслуговування та соціальні послуги.

**Ключові слова:** соціальна допомога, соціальне обслуговування, соціальні послуги.

*Література* [1; 3; 15; 16; 18-20; 24; 25; 28]

***Лекція 10. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення***

Поняття та ознаки соціальних пільг як виду соціального забезпечення. Класифікація соціальних пільг за суб'єктом. Житлово-комунальні пільги. Медико-реабілітаційні пільги. Соціально-трудові та соціально-побутові пільги. Пільги у сфері транспортного обслуговування населення. Проблема впорядкування і фінансування пільг та надання пільг за принципом адресності.

**Ключові слова:** соціальні пільги, адресна соціальна допомога.

*Література* [2; 3; 15; 16; 18; 19; 24; 25; 28]

***Лекція 11. Соціальне обслуговування***

Поняття та форми соціального обслуговування. Соціальне обслуговування громадян похилого віку. Соціальне обслуговування неповнолітніх. Соціальне обслуговування інвалідів. Платне і безоплатне соціальне обслуговування. Джерела фінансування соціального обслуговування. Страхове соціальне обслуговування. Соціальні послуги безробітним. Санаторно-курортне обслуговування.

**Ключові слова:** соціальне обслуговування, страхове соціальне обслуговування.

*Література* [2; 3; 15; 16; 18; 19; 24; 25; 28]

***Лекція 12. Державна політика в сфері пенсійного забезпечення в Україні***

Сутність пенсійного забезпечення в Україні. Основні види пенсійного забезпечення. Недержавне пенсійне забезпечення в Україні. Криза солідарної пенсійної системи. Сутність та особливості проведення пенсійної реформи. Світові тенденції реформування системи пенсійного забезпечення. Сучасний стан реформування вітчизняної пенсійної системи.

**Ключові слова:** пенсійне забезпечення, недержавне пенсійне забезпечення, солідарна система, пенсійна реформа.

*Література* [1-3; 13-16; 19; 20; 24; 25; 28]

***Лекція 11. Основні напрямки та механізми модернізації державної політики в сфері соціального захисту окремих верств населення***

Економічно активне населення в системі соціальної безпеки. Пенсіонери як об'єкт державної соціальної політики. Особливості соціальної політики щодо інвалідів. Діти в системі пріоритетів соціальної політики. Базові чинники соціального захисту молоді. Особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Соціальний захист учасників АТО.

**Ключові слова:** економічно активне населення, інвалідність, внутрішньо переміщені особи.

*Література* [1; 2; 15; 16; 18-21; 24; 25; 28; 32; 33; 35]

***Лекція 12. Державна політика в сфері освіти, науки та охорони здоров'я***

Сутність та особливості державного управління закладами освіти та науки. Основні принципи і функціонування системи освіти та науки. Прогнозування розвитку освіти. Фінансування освіти та науки в Україні. Сутність та значення політики органів державної влади в сфері охорони здоров'я населення. Компетенція

місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в сфері охорони здоров'я. Прогнозування розвитку охорони здоров'я. Фінансове забезпечення галузі охорони здоров'я.

**Ключові слова:** система освіти, сфера охорони здоров'я, фінансування гуманітарної сфери.

*Література* [5-7; 11; 16; 20; 24; 25]

***Лекція 13. Державна молодіжна політика в Україні***

Сутність державної молодіжної політики. Молодь і молодіжна політика. Проблеми молоді в сучасному світі. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та напрями їх діяльності. Особливості соціального захисту молоді. Шляхи вдосконалення державної молодіжної політики в Україні.

**Ключові слова:** молодь, державна молодіжна політика.

*Література* [1; 15; 16; 20; 24-27]

## 7. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

| Вид діяльності студента | Максимальна к-сть балів за одиницю | Модуль 1 | | Модуль 2 | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | кількість одиниць | максимальна кількість балів | кількість одиниць | максимальна кількість балів |
| Відвідування лекцій | 1 | 2 | 2 | 4 | 4 |
| Відвідування семінарських занять | 1 | 1 | 1 | 4 | 4 |
| Відвідування практичних занять | - | - | - | - | - |
| Робота на семінарському занятті | 10 | 1 | 10 | 4 | 40 |
| Робота на практичному занятті | - | - | - | - | - |
| Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист) | 10 | - | - | 2 | 20 |
| Виконання завдань для самостійної роботи | 5 | 1 | 5 | 1 | 5 |
| Виконання модульної роботи | 25 | 1 | 25 | 1 | 25 |
| Виконання ІНДЗ | 30 | - | - | - | - |
| Разом | - | | 43 | - | 98 |
| Максимальна кількість балів: | | | | | 171 |
| 171:100=1,71. Студент набрав Х балів; Розрахунок: Х:1,71 = загальна кількість балів. | | | | | - |

### 7.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

**Самостійна робота 1.**

1. Написати визначення поняття “соціальна політика” у соціології, психології, політології, соціальній педагогіці. Підберіть аргументи на користь наступного твердження: «Дієва державна соціальна політика є запорукою державної

незалежності».

2. Написати принципи та особливості діяльності спеціалізованих міжнародних організацій з питань соціальної політики та соціального захисту.

3. Підібрати матеріал про особливості та специфіку роботи суб'єктів соціальної політики у кожному із секторів політики.

**Самостійна робота 2.**

1. Визначити переваги та недоліки існуючого механізму соціального страхування в Україні.

2. Виписати види і форми соціальної допомоги. Основним питанням політики при плануванні соціальної допомоги тій чи іншій групі громадян є визначення доцільності призначення грошової чи не грошової допомоги (натуральної, безготівкової, послуг). Пояснити в яких випадках доцільна грошова допомога, а в яких не грошова допомога.

3. Охарактеризувати критерії визначення бідності та групи, на які поділяється ризик за критерієм бідності. Розкрийте різницю між бідністю і зубожінням. Чому за радянських часів процеси поширення бідності були низькими? Висловіть власну думку, як можна подолати чи пом'якшити бідність?

**Самостійна робота 3.**

1. Визначити яке населення належить до непрацездатних, як поділяється населення на ринку праці за рівнем працездатності.

2. Розкрити головні чинники формування трудової активності. Визначити як впливає міграція робочої сили на ринок праці; і які її види.

3. На підставі основних ознак зайнятості виокремити різні види зайнятості. Охарактеризувати кожен вид і головні причини безробіття. Як відрізняється природне безробіття від вимушеного, відкрите від прихованого?

**Самостійна робота 4.**

1. Розкрийте сутність прав молоді та дитини, окреслених Конституція України й Конвенцією ООН про права дитини.
2. Проаналізуйте гострі соціальні проблеми в середовищі молоді
3. Розкрийте зміст, форми роботи служб соціальної адаптації молоді, діяльність благодійницьких фондів і установ із захисту соціальних прав дітей та молоді.
4. Складіть власну програму вирішення гострих соціальних проблеми в середовищі молоді.

**Критерії оцінювання:**

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали.

**7.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питан**ь.**

*Види тестових завдань:*

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

**Критерії оцінювання:**

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

## ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДЗ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Державна соціальна політика» – це вид науково-дослідної роботи студента, форма самостійного вивчення актуальних проблем, передбачених навчальною програмою курсу.

ІНДЗ – початковий етап науково-педагогічного дослідження, воно обов'язково має містити результати власного пошуку і висновків, відображати певний рівень навчальної компетентності студента щодо вирішення поставлених завдань.

**Мета ІНДЗ**: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

**Зміст ІНДЗ**: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

**Орієнтовна структура ІНДЗ** – навчально-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

**Критерії оцінювання ІНДЗ (навчально-педагогічного дослідження у вигляді есе)**

| № з/п | Критерії оцінювання роботи | Максимальна оцінка (у балах) |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| 1 | Формулювання мети і завдань роботи | 2 |
| 2 | Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу | 4 |
| 3 | Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної 12 літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів | 12 |
| 4 | Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій | 4 |
| 5 | Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ | 4 |
| 6 | Якість оформлення роботи | 1 |

**Тематика реферативного дослідження:**

1. Соціальні пріоритети і механізми управління соціальним розвитком.
2. Поділ соціальних функцій між державою, підприємствами, домогосподарствами і неурядовими організаціями громадянського суспільства.
3. Співвідношення і взаємозв'язок політики і соціальної політики.
4. Державна соціальна політика як предмет вивчення. Теорія і практика державної соціальної політики.
5. Соціальна стратегія. Забезпечення законодавчими та іншими нормативно-правовими документами і фінансовими ресурсами; довгострокові цілі розвитку суспільства.
6. Соціальна політика в широкому і вузькому сенсі.
7. Розробка загальної стратегії державної соціальної політики і конкретних рішень щодо її реалізації законодавчими органами.
8. Механізми державної соціальної політики.
9. Регіональні аспекти державної соціальної політики.
10. Соціологія бідності і розвиток теоретичних основ соціальної політики в західній соціології XIX – першої половини XX ст.
11. Бідність як соціальне зло.
12. Розвиток теоретичних підходів до побудови державної соціальної політики в другій половині XX ст. Концепція соціальної держави.
13. Соціальне страхування – основа формування держави загального добробуту.
14. Криза держави загального добробуту і нові виклики соціальних реформ.
15. Перехід від капіталізму до соціалізму: реалізація силової моделі соціальної політики та її цілі.
16. Перехід від соціалізму до капіталізму: реалізація моделі державної соціальної політики переважно економічними методами та її цілі.

17. Зміна соціальної політики і нові функції владних структур.

18. Об’єктивна необхідність перерозподілу існуючих функцій державної соціальної політики.

19. Сутність пенсійної реформи в Україні.

20. Шляхи вдосконалення державної соціальної політики.

**7.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Екзамен.

**7.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.**

1. Розкрийте сутність соціальної політики.
2. Назвіть головні ознаки соціальної політики.
3. У чому полягає предмет дисципліни?
4. Розкрийте об’єкт дисципліни.
5. У чому полягає соціальна політика органів державної влади?
6. Яку роль відіграють регіональні та місцеві органи державного управління в реалізації державної соціальної політики?
7. Розкрийте сутність соціальної політики як суспільного інституту.
8. Яка основна мета та завдання соціальної політики?
9. Наведіть характеристику принципів соціальної політики.
10. Назвіть основні моделі державної соціальної політики.
11. Як Ви розумієте принцип комплексності соціальної політики?
12. Розкрийте основний зміст ліберальної моделі соціальної політики.
13. Які основні види нормативно-правових актів регулюють державну соціальну політику?
14. Назвіть основні законодавчі акти України в галузі соціального захисту населення.
15. Які повноваження мають органи державної влади щодо соціального захисту населення?
16. Назвіть основні повноваження органів державної влади в сфері освіти.
17. Які повноваження мають органи державної влади в сфері зайнятості населення?
18. Вкажіть повноваження органів державної влади в сфері пенсійного забезпечення.
19. Розкрийте сутність та зміст поняття "ринок праці".
20. Що таке трудова мобільність?
21. Яким чином здійснюється міграція робочої сили в межах однієї країни?
22. Назвіть основні види безробіття.
23. Які ви знаєте основні форми безробіття?
24. Висвітліть основні напрямки діяльності органів державної влади щодо зниження безробіття в містах України.
25. У чому полягає сутність соціально-трудових відносин?

26. Назвіть рівні соціально-трудових відносин.
27. Які функції держави як суб'єкта соціально-трудових відносин?
28. Які класичні моделі ринку праці Вам відомі?
29. Які особливості національних моделей ринку праці?
30. У чому полягають об'єктивні причини міжнародної трудової міграції?
31. Що називають доходами населення в широкому розумінні?
32. Які відмінності доходу від багатства?
33. Які доходи населення відносять до трудових?
34. У чому полягає сутність нетрудових доходів населення?
35. Дайте визначення національного доходу.
36. Які доходи належать до первинних?
37. Розкрийте сутність системи соціального захисту населення в сучасних умовах.
38. Охарактеризуйте головні особливості політики органів державної влади в соціальній сфері.
39. Покажіть роль держави в розвитку соціальної сфери населених пунктів.
40. У чому полягає соціальна підтримка малозабезпечених та непрацездатних громадян з боку органів державної влади?
41. Назвіть компоненти системи соціального захисту та охарактеризуйте їхню взаємодію.
42. Охарактеризуйте заходи органів державної влади та місцевого самоврядування, які спрямовані на зменшення рівня безробіття в містах України.
43. Розкрийте сутність системи соціального страхування.
44. Назвіть принципи соціального страхування громадян.
45. Які функції виконує система соціального страхування?
46. Що є об'єктом соціального страхування?
47. Яка мета соціального страхування на випадок безробіття?
48. Яким чином можна визначити розмір допомоги по безробіттю?
49. Розкрийте сутність поняття "субсидії".
50. Кому призначені субсидії на оплату житлово-комунальних послуг?
51. Які особи мають право на пенсію?
52. Чи надається державна соціальна допомога особам, які одержують соціальні пенсії або надбавки до пенсій?
53. У яких розмірах призначається державна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам?
54. Який розмір становить соціальна допомога одиноким матерям на дітей?
55. Хто має право на соціальні пільги?
56. Які основні види соціальних пільг ви знаєте?
57. Висвітліть механізми надання соціальних пільг.
58. У яких випадках малозабезпечені верстви населення звільняються від сплати за комунальні послуги?
59. Покажіть головні ознаки соціальних пільг.
60. Які соціальні пільги надаються багатодітним сім'ям та одиноким

матерям?

61. Що таке соціальне обслуговування населення?

62. Які форми соціального обслуговування населення ви знаєте?

63. Назвіть основні організації та установи, що займаються соціальним обслуговуванням населення.

64. У яких випадках соціальне обслуговування населення здійснюється на дому?

65. Назвіть основні види соціального обслуговування неповнолітніх.

66. Розкрийте особливості розробки індивідуальних програм реабілітації та адаптації інвалідів.

67. Що таке пенсійне забезпечення?

68. У чому полягає сутність недержавного пенсійного забезпечення?

69. Розкрийте сутність солідарної пенсійної системи.

70. Які існують види пенсійних виплат із солідарної пенсійної системи?

71. Назвіть світові тенденції реформування пенсійної системи.

72. Які переваги трирівневого пенсійного забезпечення?

73. У чому полягають заходи модернізації щодо економічно активного населення.?

74. Проаналізуйте основні напрямки та механізми реформування системи оплати праці та політики доходів.

75. Проаналізуйте основні напрямки та механізми покращення безпеки та охорони праці.

76. Які основні напрями та механізми розв'язання проблеми зовнішніх трудових мігрантів?

77. Висвітліть характерні особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

78. Назвіть головні причини недостатнього соціального захисту учасників АТО.

79. На яких принципах ґрунтується політика органів державної влади в галузі освіти та науки?

80. Назвіть основні повноваження органів державної влади в галузі охорони здоров'я.

81. Яким чином прогнозується потреба збільшення місць у дитячих навчальних закладах?

82. Які джерела формування коштів середнього загальноосвітнього навчального закладу ви знаєте?

83. Назвіть поточні видатки на загальноосвітні школи.

84. Які ви знаєте основні джерела фінансування наукових установ?

85. Розкрийте сутність державної молодіжної політики.

86. Назвіть базові чинники соціального захисту молоді.

87. Визначте основні принципи формування законодавства про державну молодіжну політику.

88. Охарактеризуйте державну молодіжну політику як складову соціальної

політики.

89. Які Ви знаєте гарантії соціального захисту молодих громадян?

90. Яким чином здійснюється фінансування молодіжної соціальної політики?

### 7.6. Шкала відповідності оцінок

| **Оцінка** | **Кількість балів** |
|---|---|
| Відмінно | 100-90 |
| Дуже добре<br>Добре | 82-89<br>75-81 |
| Задовільно<br>Достатньо | 68-74<br>60-67 |
| Незадовільно | 0-59 |

## 8. Рекомендовані джерела

### Основна


1. *Алфьоров М. А.* Соціальна політика в Україні: навч. посіб. / М. А. Алфьоров, В. І. Альохін, І. П. Бідзюра, О. Г. Карпенко. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2014. – 272 с.
2. *Березовська-Чміль О.* Соціальна політика та механізми її реалізації в Україні (політологічний аналіз): монографія / Олена Березовська-Чміль; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. - Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2013. - 167 с.
3. *Бойко М. Д.* Право соціального забезпечення України. Навч. посіб. / М. Д. Бойко. – К.: Атіка, 2006. – 380 с.
4. *Бюджетний* кодекс України від 8 липня 2010 р. №2456-VI / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, №50-51, ст.572.
5. *Державне* управління охороною здоров'я в Україні: генезис, проблеми та шляхи реформування. - К., 2001. - 358 с.
6. *Закон* України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. №1060 – XII // ВВР, 1991, №34, ст.451.
7. *Закон* України «Основи законодавства про охорону здоров’я» від 19 листопада 1992 р. №2801. – XII // ВВР, 1993, №4, ст.19.
8. *Закон* України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов’язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці” від 28.12. 2014 №77-VIII / ВВР України. - 2015. - №11. - Ст.75.
9. *Закон* України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування” від 23.09.1999 №1105-XIV / ВВР України. - 1999. - №46-47. - Ст.403. (до 01.01. 2001 р. цей закон мав назву *Закон* України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 23.09.1999).
10. *Закон* України “Про зайнятість населення” від 05.07. 2012 №5067-VI / ВВР України. - 2013. - №24. - Ст.243.

11. *Закон* України «Про загальну середню освіту» від 13 травня 1999 р. №651 – XIV // ВВР, 1999, №28, ст.230.
12. *Закон* України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - №24. - Ст.170.
13. *Закон* України "Про недержавне пенсійне забезпечення" від 09.07. 2003 №1057-IV / ВВР України. - 2003. - №47-48. - Ст.372.
14. *Закон* України "Про пенсійне забезпечення" від 05.11. 1991 №1788-XII / ВВР України. - 1992. - №3. - Ст.10.
*15. Законодавство* України про соціальний захист населення: [збірник] / упоряд. О. М. Роїна. - 6-те вид., перероб. і доп. - К.: КНТ, 2008. - 558 с.
16. *Іщенко М. П.* Соціальна і гуманітарна політика: навч.-метод. посіб. / М. П. Іщенко, А. О. Овчаренко, Я. В. Подолян; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. - Черкаси: [Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького], 2011. - 399 с.
17. *Корецька С. О.* Соціальна політика України: теорія, методологія, механізми реалізації: монографія / С. О. Корецька; Донец. держ. ун-т упр. - Донецк: Юго-Восток, 2009. - 445 с.
18. *Лопушняк Г. С.* Державна соціальна політика як передумова економічного розвитку України: монографія / Г. С. Лопушняк ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 372 с.
19. *Право* соціального забезпечення України: підручник / [Пилипенко П. Д. та ін.]; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - 4-те вид., перероб. і допов. - К.: Ін Юре, 2014. - 476 с.
20. *Соціальна* і гуманітарна політика = Social and humanitarian policy: підручник / [В. П. Трощинський та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Київ : НАДУ, 2016. - 790 с.
21. *Хаустова В. Є.* Соціальна політика в регіонах України: монографія / В. Є. Хаустова, О. І. Омельченко. - Х.: ІНЖЕК, 2012. - 425 с.
22. *Четверікова Л. О.* Соціальна політика: навч. посіб. / Л. О. Четверікова ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Філос. ф-т, каф. політології. - Л.: Сорока Т. Б., 2014. - 217 с.
23. *Шевчук П. І.* Соціальна політика: навч. посіб. / П. І. Шевчук. – Л.:Світ, 2005. – 400 с.
24. *Шевчук П. І.* Соціальна та гуманітарна політика: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Петро Шевчук; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2014. - 319 с.

***Додаткова:***

25. *Головатий М. Ф.* Соціальна політика і соціальна робота. Термінологічний словник-довідник / М. Ф. Головатий, М. Б. Панасюк. – К.: МАУП, 2005. – 560 с.
26. *Державна* молодіжна політика в Україні: довідник термінів та понять законодавства / авт.-упоряд. Є. І. Бородін. - 3. вид. доп. і перероб. - Д. : Днепррост, 2006. - 348 с.
27. *Кжаклевська Є.* Молодіжна політика в Україні: висновки команди міжнар.

оглядачів Ради Європи / Ева Кжаклевска, Говард Вільямсон. - Strasbourg : Вид-во Ради Європи, 2013. - 187 с.
28. *Іваськевич І. О.* Організація соціального забезпечення. Курс лекцій / І. О. Іваськевич. – Тернопіль, 2003. – 104 с.
29. *Садова У. Я.* Соціальна політика в Україні: регіональні дослідження і перспективи розвитку: монографія / У. Я. Садова. – Л.: ІРД НАН України, 2005. – 408 с.
30. *Семигіна Т. В.* Порівняльна соціальна політика: навч. посіб. – К.: МАУП, 2005. – 276 с.
31. *Соціальна* політика. Навч. посіб. – Чернівці: Прут, 2003. – 151 с.
32. *Шевчук П. І.* Європейська соціальна політика: економічні та правові аспект / Петро Шевчук, Оксана Головко-Гавришева ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при ПрезидентовіУкраїни. - Л. : Ліга-Прес, 2010. - 221 с.
33. *Шевчук П. І.* Соціальна політика та соціальна безпека людини. Навч. посіб. / П. І. Шевчук. – Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2003. – 203 с.
34. *Яременко О. О.* Соціальна політика. Теоретико-методологічні основи дослідження процесів формування та ефективності реалізації. Монографія. Статті. Виступи. Інтерв'ю / О. О. Яременко. – К.: КНЕУ, 2006. – 480 с.
*35. Ярова Л. В.* Соціальна політика України в контексті європейської інтеграції [Текст] : монографія / Л. В. Ярова ; Держ. закл. "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". - О. : Фенікс, 2011. - 318 с.